

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 29 Gorffennaf 2013

YN BRESENNOL:	Cynghorydd R. Meirion Jones (Cadeirydd) Cynghorydd Gwilym O Jones (Is-Gadeirydd) Cynghorwyr Ann Griffith, Victor Hughes, Llinos Medi Huws, Raymond Jones a P S Rogers
WRTH LAW:	Cyfarwyddwr Cymuned Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adain 151 Pennaeth Gwasanaeth (Polisi) Pennaeth Gwasanaeth (Gwasanaethau Oedolion) Rheolwr Polisi a Strategaeth (CW) (ar gyfer eitem 9) Cyfrifydd Grwp (AV) Rheolwr Yswiriant a Risg (JJ) (ar gyfer eitem 6) Dadandoddydd Perfformiad (AW) Rheolwr Sgriwtini (BS) Swyddog Pwyllgor (ATH)
HEFYD YN BRESENNOL:	Cynghorydd H.Eifion Jones (Deilydd Portffolio Cyllid), Cynghorydd Kenneth Hughes (Deilydd Portffolio Gwasanaethau Cymdeithasol), Cynghorydd Ieuan Williams (Arweinydd y Cyngor)
YMDDIHEURIADAU:	Cynghorwyr Lewis Davies, Jim Evans, Mr Keit Roberts (Aelod Cyfetholedig) Rheolwr Cynllunio Busnes a Rhaglen (GM)

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o ddiddordeb.

2 COFNODION CYFARFOD 30 MAI, 2013

Cyflwynwyd a chadarnhawyd fel rhai cywir, gofnodion y cyfarfod blaenorol o'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 30 Mai 2013.

3 BLAEN RHAGLEN WAITH

Cyflwynwyd i sylw'r Pwyllgor adroddiad gan y Rheolwr Sgriwtini yn cynnwys rhaglen waith ddrafft i'r Pwyllgor ar gyfer blwyddyn ddinesig 2013/14.

Cyfeiriodd y Rheolwr Sgriwtini at gefndir a phwrpas y rhaglen waith a hefyd at ddyletswyddau a chylch gorchwyl Sgriwtini Corfforaethol. Pwysleisiodd bod y rhaglen waith yn ddogfen esblygol sy'n adlewyrchu blaenoriaethau'r Pwyllgor o ran unrhyw faterion sy'n achosi pryder ac / neu ddiddordeb fyddai'n codi ac mewn ymateb i gerrig milltir allweddol o fewn blwyddyn galendr y Cyngor h.y. ymgynghori ar y gyllideb drafft ac ar yr Adroddiad Gwella Blynyddol. Unwaith y bydd y rhaglen waith wedi ei chytuno, bydd yn cael ei hadrodd yn ôl i bob cyfarfod o'r Pwyllgor i bwrpas adolygu ei chynnwys, ystyried

cynnwys eitemau newydd neu dynnu rhai yn ôl neu oedi gyda rhai eitemau a chynllunio ymlaen ar gyfer y cyfarfod nesaf.

Bu'r Aelodau yn ystyried y rhaglen waith a thrafodwyd y materion canlynol ar y cynnwys -

- Gofynnwyd am gael cynnwys yn y rhaglen waith eitem mewn perthynas ag effeithiau'r gostyngiad yn swm y budd-dal tai oedd ar gael i unigolion sydd ag ystafell wely sbâr h.y. rhai sy'n rhan o'r rhaglen diwygio lles a adwaenir yn fwy cyffredinol fel treth ystafell wely.
- Rhesymoli cartrefi preswyl i'r henoed. Eglurodd y Cadeirydd bod teimlad cryf yn ystod y sesiwn briffio cyn y Pwyllgor bod angen i'r Pwyllgor sgrwtineiddio'r elfen hon o waith y Cyngor a'r amserlenni cysylltiedig yn arbennig yng nghyd-destun gwelyau gwag ac a oes angen dyrannu'r rheini. Fodd bynnag, ni fyddai'n dymuno dyblygu na amharu ar waith sydd, yn ôl yr hyn a ddeallir, yn cael ei wneud fel rhan o'r Rhaglen Drawsnewid. Pwysleisiodd y Cadeirydd fodd bynnag y byddai'r Pwyllgor yn dymuno cael mewnbwn i'r mater hwn pan ystyrir bod hynny'n amserol.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Cymuned wrth y Pwyllgor y bydd y Bwrdd Rhaglen Pobl Hŷn yn adrodd ar raglen waith arfaethedig ac amserlen i'r Bwrdd Rhaglen Rhagoriaeth Gwasanaeth ym mis Medi pryd disgwylir y bydd y mandad a'r rhaglen waith yn cael eu cymeradwyo. Yng ngoleuni'r ffaith bod angen gwneud gwaith i adolygu'r ddarpariaeth gymunedol a rhagamcanu maint y buddsoddiad sydd ei angen a'r rhagolygon o gael cyllid, nid oedd yn rhagweld y byddai unrhyw benderfyniad yn cael ei wneud yn y tymor byr. Mae gwaith yn parhau ar hyn o bryd ar gwblhau'r broses ar gyfer cyfathrebu gyda phreswylwyr.

Roedd y Rheolwr Sgrwtini am atgoffa'r Pwyllgor bod y Cynghorydd Peter Rogers yn gwasanaethu ar y Bwrdd Rhaglen Rhagoriaeth Gwasanaeth ac awgrymodd y dylid gofyn i'r Cynghorydd Rogers gael gair gyda Chadeirydd ac Is-Gadeirydd y Pwyllgor yn dilyn cyfarfod y Bwrdd ym mis Medi a bod y Pwyllgor yn cael ei ddiweddarau'n ffurfiol ar y rhaglen i drawsnewid gwasanaethau gofal preswyl unwaith y byddai'r broses o ymgynghori gyda'r preswylwyr wedi ei chwblhau.

Penderfynwyd derbyn y rhaglen waith fel yr oedd i'w gweld yn Atodiad 1 ac i nodi ei chynnwys ond gan ychwanegu eitem ar effeithiau gweithredu'r rhan o'r rhaglen diwygio lles sy'n cael ei alw'n dreth ystafelloedd gwely.

CAMAU GWEITHREDU'N CODI:

- Y Rheolwr Sgrwtini mewn ymgynghoriad gyda'r Cadeirydd i raglennu'r eitem ychwanegol sef y dreth "ystafell wely" i raglen waith y Pwyllgor.
- Y Cynghorydd Peter Rogers fel y cynrychiolydd sgrwtini ar y Bwrdd Rhaglen Rhagoriaeth Gwasanaeth i friffio'r Cadeirydd a'r Is-Gadeirydd ar gynnydd gyda'r trafodaethau yng nghyfarfod mis Medi y Bwrdd ar y rhaglen i drawsnewid gwasanaethau gofal preswyl.
- Y Cyfarwyddwr Cymuned i roddi diweddiariad yn ffurfiol i'r Pwyllgor hwn ar y rhaglen ar gyfer trawsffurfio gwasanaethau gofal preswyl unwaith y bydd y broses ymgynghori gyda phreswylwyr wedi ei chwblhau.

4 ENWEBIADAU PWYLLGOR 2013/14

Cyflwynwyd i sylw'r Aelodau adroddiad gan y Rheolwr Sgrwtini yn rhestru'r grwpiau ac / neu'r Banelau yr oedd y Pwyllgor hwn yn cael ei wahodd i enwebu cynrychiolydd i

wasanaethu arnynt. Gofynnwyd i'r Pwyllgor ystyried enwebu un aelod i wasanaethu ar y Panel Rhiant Corfforaethol; un aelod i wasanaethu ar y Bwrdd Prosiect Rhagoriaeth Gwasanaethau Cwsmer; un aelod i wasanaethu ar y Bwrdd Prosiect Gweithio'n Gallach; un Aelod i wasanaethu ar y Grŵp Tasg Iaith (gyda manylion am hynny ar gael yn yr adroddiad dan eitem 9) a hyd at 4 aelod i wasanaethu ar y Gweithgor Polisi Gosod Tai. Rhoddwyd amlinelliad byr o gefndir pob panel a'i ddyletswyddau a rhoddwyd syniad am y cyfnod amser y byddai eu gwaith yn parhau lle roedd hynny'n berthnasol. Yn achos y Bwrdd Prosiect Gweithio'n Gallach, rhoddodd y Rheolwr Sgriwtini gynodeb llafar i'r Aelodau o bwrpas y grŵp hwnnw.

Yn dilyn, trafodaeth penderfynwyd -

- **Penodi'r Cynghorydd Ann Griffith i wasanaethu ar y Panel Rhiant Corfforaethol**
- **Penodi'r Cynghorydd Peter Rogers i wasanaethu ar y Bwrdd prosiect Rhagoriaeth Gwasanaethau Cwsmer**
- **Penodi'r Cynghorydd Victor Hughes i wasanaethu ar y Bwrdd Prosiect Gweithio'n Gallach**
- **Penodi'r Cynghorydd R.Meirion Jones i wasanaethu ar y Grŵp Tasg Iaith Gymraeg**
- **Gan na chafwyd enwebiadau yn y cyfarfod, awdurdodwyd y Rheolwr Sgriwtini mewn ymgynghoriad gyda'r Cadeirydd a'r Is-Gadeirydd i gymryd camau priodol i drefnu cynrychiolaeth ar y Gweithgor Polisi Gosod Tai.**

CAMAU GWEITHREDU'N CODI: Y Rheolwr Sgriwtini i gysylltu gyda'r Cadeirydd a'r Is-Gadeirydd i drefnu cynrychiolaeth ar y Gweithgor Polisi Gosod Tai

5 CYNGOR POBL HYN YNYS MÔN

Cyflwynwyd i sylw'r Pwyllgor ohebiaeth gan Gyngor Pobl Hŷn Ynys Môn yng nghyswllt costau gwresogi tai gwarchod y Cyngor. Roedd y llythyr gan Gadeirydd y Cyngor Pobl Hŷn yn cyfeirio at ymateb Rheolwr Gwasanaethau Technegol Tai'r Awdurdod i bryderon a fynegwyd gan y Cyngor ar y mater hwn ac yn gofyn i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ystyried a oedd yn iawn iddo fynd ar ôl y mater hwn o ran monitro'r sefyllfa ac ymchwilio a ellir cael telerau gwell drwy waith negodi.

Dywedodd y Cadeirydd ei fod yn credu y byddai natur ymchwiliol y gwaith uchod yn rhywbeth y gallai Panel Canlyniad Sgriwtini y Pwyllgor hwn ddelio ag ef a chynigiodd y dylid sefydlu panel i'r pwrpas. Cytunodd aelodau'r Pwyllgor gyda'r cynnig. Yn y drafodaeth a ddilynodd ar y mater, ystyriodd yr Aelodau pa mor ymarferol fyddai ymestyn cylch gorchwyl y Panel Canlyniad i gynnwys grwpiau cymdeithasol allai ddiodeff tloidi tanwydd e.e. pobl mewn tai cyngor a thai cymdeithasol a phobl hŷn yn gyffredinol, gyda'r mwyafrif ohonynt ar incwm sefydlog ac o'r herwydd yn fregus i unrhyw gynnydd o ran costau tanwydd.

Dywedodd y Rheolwr Sgriwtini wrth yr Aelodau iddi gysylltu gyda'r Rheolwr Gwasanaethau Technegol Tai a'i fod yntau wedi cadarnhau y byddai'n hapus i annerch grŵp o'r Pwyllgor hwn ar y testun. Awgrymodd y gallai gysylltu gyda'r Cadeirydd i sefydlu cylch gorchwyl ar gyfer y Panel gan gymryd i ystyriaeth awgrymiadau'r Aelodau ynglŷn â grwpiau targed posibl. Dywedodd y Swyddog hefyd mai'r amcan fyddai i ganlyniad y Panel gysylltu i mewn â gwaith y Gweithgor Gosod Tai ac oddi yno fwydo i mewn i'r gwaith sy'n ymwneud â diwygio lles yn gyffredinol.

Penderfynwyd –

- **Nodi'r ohebiaeth a anfonwyd gan Gyngor Pobl Hŷn Ynys Môn**
- **Sefydlu Panel Canlyniad Sgrwtini o'r Pwyllgor hwn i ymchwilio i faterion yn ymwneud â chostau gwresogi yn nhai gwarchod y Cyngor**
- **I enwebu'r canlynol i wasanaethu ar y Panel Canlyniad Sgrwtini:**

Y Cynghorwyr Jim Evans, Ann Griffith, Raymond Jones a Llinos Huws gyda'r Cadeirydd neu'r Is-Gadeirydd i wasanaethu fel Cadeirydd y Panel.

CAMAU GWEITHREDU'N CODI: Y Rheolwr Sgrwtini i gysylltu gyda'r Cadeirydd i gytuno ac i ddiffinio cylch gorchwyl i'r Panel Canlyniad Sgrwtini ac i wneud trefniadau ar gyfer cyfarfod cyntaf.

6 MATERION CYLLIDOL - RHAGDYBIAETHAU AC AMSERLEN AR GYFER CYLLIDEB 2014/15

- Cyflwynwyd i ystyriaeth y Pwyllgor adroddiad gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) mewn perthynas â'r Strategaeth Gyllideb Refeniw Tymor Canol (MTRBS) a thymorau'r Gyllideb am 2014-15 fel y cawsant eu cyflwyno i gyfarfod o'r Pwyllgor Gwaith ar 15 Gorffennaf. Roedd yr adroddiad yn rhoi diweddariad ar y Strategaeth Gyllideb Tymor Canol am 2014/15 i 2016/17 yn ogystal â nodi'r egwyddorion fydd yn sylfaenol i Gyllideb 2014/15 a'r targed arbedion i'r Adrannau a'r strategaethau ar gyfer eu sicrhau.

Rhoddodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) drosolwg byr i'r Aelodau o sut roedd pethau'n edrych gyda'r gyllideb. Dywedodd bod y strategaeth cyllideb refeniw a gyflwynwyd i'r Cyngor llawn ar 5 Mawrth yn nodi bwch cyllido tebygol o £3.1m yn 2014/15 a £4.0m yn 2015/16. Roedd Llywodraeth Cymru wedi nodi y bydd cyllid am 2014/15 yn newid yn sylweddol o ganlyniad i lai o gyllid o lywodraeth ganolog gyda'r wybodaeth ddiweddaraf yn awgrymu lleihad o 4% am 2014/15 ac o bosibl y tu draw i hynny i Lywodraeth Leol yng Nghymru. Ni fydd y gostyngiad gwirioneddol i Fôn yn cael ei gadarnhau hyd yn nes ymlaen yn y flwyddyn. Roedd Tabl 2 yn yr adroddiad yn nodi'r MTRBS diweddaraf yn seiliedig ar y senario fwyaf tebygol o leihad 4% yn y gefnogaeth allanol. Bydd angen sicrhau'r arbedion drwy drawsnewid gwasanaethau, effeithlonrwydd ac arbedion. Amcangyfrifir y bydd yr arbedion sydd eu hangen £7.5m yn 2014/5 gyda'r cyfanswm ar draws y 3 blynedd i 2016/17 tua £21.6m.

Aeth y Swyddog ymlaen i gyfeirio'r Aelodau at y tybiaethau oedd wedi eu hadeiladu i mewn i ragamcanion MTRBS fel yr oeddynt i'w gweld yn adran 3.9 yr adroddiad. Eglurodd hefyd bod nifer o senarios arbedion wedi eu datblygu (Atodiad 3 yr adroddiad) oedd yn nodi'r arbedion y gellid eu sicrhau o gael gostyngiad canrannol mewn cyllidebau yn amrywio o 5.4% i 10.7%. Roedd y Pwyllgor Gwaith wedi penderfynu symud ymlaen yn seiliedig ar ostyngiad cyllidebol 6.3%. Yn Adran 7 yr adroddiad, roedd amserlen ar gyfer y broses o osod y gyllideb gyda'r dyddiadau allweddol wedi eu hamlygu.

Pwysleisiodd y Deilydd Portffolio Cyllid yn ei sylwadau i'r Pwyllgor bod y sefyllfa yn eithaf difrifol gyda'r Cyngor yn wynebu lefel o doriadau nas gwelwyd o'r blaen a hynny'n golygu bod amheuaeth ynghylch a fedrir cynnig unrhyw fath o lefel o ddiogelwch i unrhyw wasanaeth. Mae'r Cyngor yn mynd i mewn i gyfnod hynod o

heriol ac mae'r lefel o arbedion sydd eu hangen yn golygu na fydd gwneud toriadau tameidiog yn opsiwn a bod yn rhaid wynebu'r sefyllfa trwy drawsnewid gwasanaeth.

Yn dilyn ystyried yr adroddiad, roedd yr aelodau'n bryderus gyda goblygiadau'r toriadau oedd ar ddod ar forâl staff gan ddweud y byddai'n anodd i staff ddarparu gwasanaeth brwdfrydig pan fo yna ragolygon o resymoli. Cyfeiriwyd hefyd at ragdybiaeth y byddai cynnydd blwyddyn ar flwyddyn o 5% yn y Dreth Gyngor a phwysleisiwyd y byddai cynnydd ar y lefel honno i Drethdalwyr yr Ynys yn ei gwneud yn fwy hanfodol i ni ddarparu gwasanaethau o safon.

Penderfynwyd nodi'r adroddiad a'i gynnwys

DIM CAMAU GWEITHREDU PELLACH YN CODI

- Cyflwynwyd i sylw'r Pwyllgor adroddiad gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) ar ganlyniad dros dro cyllideb refeniw 2012/13 fel oedd wedi ei gyflwyno i gyfarfod o'r Pwyllgor Gwaith a gynhaliwyd ar 10 Mehefin. Roedd y diweddariad ar ganlyniad y Rhaglen Arbedion 2013 wedi ei gynnwys i'w ystyried gyda'r eitem hon).

Dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) wrth yr Aelodau bod ffigurau dros dro yn dangos tanwariant net o £1.1m, a hynny'n cynrychioli newid o £2.1m i gyd o gymharu â'r sefyllfa yn Chwarter 3. Gellir priodoli'r newid mewn sefyllfa i nifer o ffactorau, y pennaf ohonynt yw'r newid sylweddol yn sefyllfa'r Adran Addysg o orwariant tybiedig o £774k i danwariant o £90k. Y tu draw i hynny, fe gafwyd patrwm cyson o symudiad mwy cyfyngedig ar draws yr holl benawdau oedd, gyda'i gilydd, wedi bod yn gyfrifol am weddill y newid. Rhai ffactorau eraill oedd wedi dylanwadu ar y sefyllfa fu effaith y moratoriwm ar fathau arbennig o wariant ym misoedd olaf y flwyddyn, a hefyd y gwasanaethau yn dal yn ôl yn gyffredinol mewn ymateb i'r rhagolygon cyfredol i gyllid y Cyngor ac agwedd wylidwrus gan staff cyllid a deilyddion cyllideb wrth ragamcanu'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn o ystyried yr angen i osgoi gorwariannau nas rhagwelwyd.

Holodd y Cadeirydd a oedd rhai arbedion wedi eu sicrhau gan wasanaethau drwy iddynt roi bloc ar wario ac a fyddai'r arian hwnnw oedd heb ei ddefnyddio yn gorfod cael ei wario yn nes ymlaen gyda hynny'n golygu nad oedd cyfran o'r arbedion a wnaed yn arbedion gwirioneddol.

Dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) mewn ymateb y gallai gael gwybodaeth ynglŷn â pha gyfran o'r arbedion £1.1m a gafwyd drwy roi stop ar wariant.

Penderfynwyd nodi'r adroddiad a'i gynnwys

CAMAU GWEITHREDU'N CODI: Y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) i roi dadansoddiad i'r Aelodau o'r tanwariant £1.1m dros dro ac yn benodol faint o'r swm hwnnw y gellir ei briodoli i'r moratoriwm ar rai mathau o wariant.

- Adroddiad gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) yng nghyswllt canlyniad y gyllideb cyfalaf 2012/13 fel oedd wedi ei gyflwyno i gyfarfod y Pwyllgor Gwaith ar 10 Mehefin, i sylw'r Pwyllgor.

Cyfeiriodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) at y gwariant ar eitemau mawr yn y gyllideb gyfalaf fel oedd i'w weld yn Adran 1.2 yr adroddiad ynghyd â phrosiectau mawr oedd wedi dechrau yn ystod y flwyddyn; y cynlluniau oedd wedi eu cwblhau yn y flwyddyn yn ogystal â phrosiectau a chynlluniau oedd ar droed. Roedd

dadansoddiad o wariant cyfalaf i'w weld yn Adran 2 yr adroddiad. Dywedodd y Swyddog bod y canlyniad dros dro ar sail gwariant yn £25.4 yn erbyn y cyfanswm oedd ar gael, sef £32.3m. Roedd yna nifer fechan o enghreifftiau o fynd dros y gyllideb yn ystod y flwyddyn a'r rheini wedi eu cyllido o gyllidebau referniw gwasanaeth, a'r unig risgiau sylweddol fel yr adroddwyd arnynt yn ystod y flwyddyn oedd y gwaith arian ar Bier Biwmares a gyllidwyd gydag arian Cydgyfeiriant ac adleoli Ysgol y Bont. Bydd yr arian wrth gefn sydd heb ei ddyrannu yn llithro i 2013/14 i'w ddefnyddio fel oedd i'w weld yn Adran 5 yr adroddiad. Gall y rhan fwyaf o'r arian llithriad ar y gyllideb gyfalaf gyffredinol drosglwyddo i'r flwyddyn ariannol bresennol. I gloi, dywedodd y Swyddog, wrth edrych ymlaen, bod dau gynllun sylweddol i'w nodi ar hyn o bryd, sef Rhaglen Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain a'r rhaglen rhesymoli asedau.

Yn y drafodaeth a ddilynodd, y canolbwynt oedd y stad mân-ddaliadau a'r defnydd o'r incwm o'r stadau yng nghyd-destun y rhaglen barhaol o wneud gwelliannau i'r portffolio mân-ddaliadau.

Penderfynwyd nodi'r adroddiad a'i gynnwys

DIM CAMAU GWEITHREDU PELLACH YN CODI

- Adroddiad gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) ar y sefyllfa ddiweddaraf ynglyn â gweithredu'r Fframwaith Rheoli Risg a'r Gofrestr Risg Gorfforaethol i sylw'r Pwyllgor. Roedd datganiad sefyllfa mewn perthynas â hawliadau yswiriant hefyd gerbron.

Dywedodd y Swyddog Rheoli Risg ac Yswiriant wrth yr Aelodau bod y Grŵp Adolygu Perfformiad wedi adolygu'r Cofrestrau Risg Gwasanaeth a'r Gofrestr Risg Gorfforaethol ar 2 Gorffennaf ac roedd argymhellion y Grŵp wedi eu hadolygu ynghyd â'r Gofrestr Risg Gorfforaethol ac roedd y fersiwn ddiwygiedig o'r Gofrestr ynghlwm wrth yr adroddiad yn Atodiad A. Roedd yr adolygiad wedi nodi'r pedair risg fwyaf i'r Cyngor fel yr oeddynt i'w gweld yn Adran 3.2 yr adroddiad. Roedd cofnod o hawliadau yswiriant y Cyngor am y cyfnod o 1 Ebrill 2007 i 31 Mawrth 2003 i'w weld yn Atodiad B ac roedd yn adlewyrchu cynnydd 40% yn yr hawliadau atebolwydd cyhoeddus a dderbyniwyd yn ystod 2012/13 a oedd i'w priodoli'n bennaf i hawliadau am ddifrod i gerbydau oherwydd cyflwr ffyrdd y Cyngor. Gwelwyd cynnydd 100% hefyd mewn hawliadau yn ymwneud â fflyd gerbydau'r Cyngor a hynny, fe ymddengys, am nifer o ffactorau.

Ystyriodd yr Aelodau y wybodaeth oedd wedi ei chyflwyno a cheisiwyd cael sicrwydd ynglŷn â'r lefel uchel o risgiau a nodwyd a holwyd a oedd swyddogion yn fodlon y gellir gostwng y risgiau hynny ac/neu eu lliniaru. Pwysleisiodd yr Aelodau hefyd fod cyfathrebu'n erfyn gwerthfawr o ran mynd i'r afael â risgiau a'u lleihau ynghyd â phwysigrwydd sicrhau bod gwybodaeth am risgiau'r Cyngor yn cael ei rhannu i staff drwy'r holl awdurdod.

Dywedodd y Rheolwr Risg ac Yswiriant bod y camau gweithredu oedd i'w gweld ar y gofrestr yn gamau oedd yn cael eu cynnig i liniaru'r risgiau a phe cânt eu gweithredu, fe ddisgwylir iddynt leihau'r lefel o risg.

Penderfynwyd nodi'r adroddiad a'i gynnwys

DIM CAMAU GWEITHREDU PELLACH YN CODI

7 **MATERION PERFFORMIAD - SGORFWRDD CORFFORAETHOL CHWARTER 1 2013-14**

- Cafwyd adroddiad gan y Pennaeth Gwasanaeth (Polisi) yn ymgorffori Cerdyn Sgorio Corfforaethol am Chwarter 1 blwyddyn ariannol 2013/14.

Dywedodd y Pennaeth Gwasanaeth (Polisi) wrth yr Aelodau bod y cerdyn sgorio wedi ei ddatblygu er mwyn nodi a rhoi gwybodaeth i'w ddefnyddwyr am gynnydd yn erbyn dangosyddion sy'n dangos yn glir weithrediad llwyddiannus gweithgaredd dydd i ddydd y Cyngor mewn 4 maes - Rheoli Pobl; Rheoli Arian; Rheoli Perfformiad a Gwasanaeth i'r Cwsmer. Dim ond un rhan o'r naratif am y perfformiad a ddangosir gan y DPA a rhaid cymryd ffactorau eraill sy'n dylanwadu i ystyriaeth megis y cyfnod amser a'r cyd-destun lleol.

Rhoddodd y Dadansoddydd Perfformiad eglurhad byr i'r Pwyllgor o'r broses o ddewis y DPA ar y cerdyn sgorio.

Roedd Aelodau'r Pwyllgor yn croesawu'r cerdyn sgorio fel dull rhwydd o adrodd yn ôl ac fel model defnyddiol i fonitro perfformiad ac yn y drafodaeth ar y wybodaeth yn y cerdyn sgorio, nodwyd y pwyntiau canlynol –

- Gan gyfeirio at reolaeth ariannol er enghraifft, gofynnwyd beth fyddai pwynt sbarduno i statws CAG er mwyn i unrhyw ddangosydd newid o ambr i goch a nodwyd y byddai darparu'r math hwn o wybodaeth o gymorth i'r Aelodau wrth iddynt sgriwneiddio'r cerdyn sgorio.
- Yr angen i gael mwy o wybodaeth gyd-destunol mewn perthynas â'r DPA oedd yn goch fel bod yr Aelodau'n cael gwybod am unrhyw wybodaeth berthnasol y tu ôl i'r ystadegyn a thrwy hynny wneud y ffigwr DP yn fwy ystyrlon iddynt. Nodwyd hefyd nad yw bodloni targedau rhifyddol ond yn dweud ychydig iawn wrthym am ansawdd y gwasanaeth a roddir a'r profiadau y tu ôl i hynny.
- Cyfeiriwyd at y cynnydd mewn hawliadau atebolrwydd yn erbyn y Cyngor o ganlyniad i gyflwr gwael y ffyrdd a holwyd sut y gellir cysoni'r ffeithiau hynny gyda'r DP ar y cerdyn sgorio sydd â statws gwyrdd sy'n golygu bod y perfformiad o fewn targed.
- P'un a oedd angen i DPA yn ymwneud ag absenoldeb salwch wahaniaethu rhwng adrannau ac/neu wasanaethau unigol er mwyn gallu rhoi hwb i berfformiad yn y cyswllt hwn.

Ymatebodd y Swyddogion i'r materion a godwyd a nodwyd hefyd gyda chyfeiriad arbennig at yr anghysondeb ymddangosiadol rhwng y perfformiad mewn perthynas â chynnal a chadw ffyrdd a'r adroddiad blaenorol ynghylch cynnydd mewn hawliadau yn erbyn yr Awdurdod oherwydd cyflwr gwael y ffyrdd, bod y cerdyn sgorio'n adlewyrchu targed lleol yn hyn o beth ac nad oedd y perfformiad yn y maes hwn ar lefel genedlaethol gystal. Nid yw'r rhaglen sy'n cefnogi'r cerdyn sgorio ar hyn o bryd yn gallu cynnwys gwybodaeth feincnodi am berfformiad yn erbyn rhai awdurdodau eraill.

Rhoddodd y Cyfarwyddwr Cymuned eglurhad i'r Pwyllgor am absenoldeb salwch yn y Gwasanaethau Cymdeithasol yn ogystal â pherfformiad yn y Gwasanaethau Plant gan gyfeirio at ymweliadau statudol i blant y gofelir amdanynt a lle'r oedd y perfformiad wedi ei ddynodi'n goch. Dywedodd y Pennaeth Gwasanaeth (Gwasanaethau Oedolion) ymhellach bod fframwaith rheoli perfformiad y Gwasanaeth ei hun yn mapio DPA yn fisol drwy gerdyn sgorio gwasanaeth sy'n ei

alluogi i osod targedau lleol yn erbyn DPA cenedlaethol sydd o reidrwydd, yn cael eu gosod ar lefel uwch na ddangosyddion perfformiad cenedlaethol er mwyn gallu gwthio'r perfformiad yn lleol i lefelau arfer orau. Mae hwn yn ffactor mewn perthynas â pherfformiad yng nghyswllt y ganran o ofalwyr a aseswyd yn ystod y flwyddyn. Aeth y swyddog ymlaen wedyn i gyfeirio at absenoldeb salwch yn y Gwasanaethau Oedolion a'r effaith y bydd ailfodelu gwasanaethau gofal i oedolion yn debygol o'i gael yn y tymor byr ar berfformiad yn erbyn dangosyddion. Yng nghyswllt y ffigyrau a ddefnyddiwyd fel sail ar gyfer perfformiad yng nghyswllt rheolaeth ariannol yn y Gwasanaeth Oedolion, eglurodd nad oedd y ffigyrau hynny wedi eu cadarnhau hyd yn hyn a bod y gwaith manwl o amgylch y ffigyrau hynny eto i'w wneud. Rhoddodd y Rheolwr Gwasanaeth (Anableddau Corfforol) wybodaeth bellach i'r Aelodau am y sefyllfa, mewn perthynas ag asesu anghenion gofalwyr ar gyfer oedolion a chafwyd trafodaeth ar hynny wedyn yn y Pwyllgor.

Awgrymodd y Cyfarwyddwr Cymuned y byddai o ddefnydd i'r Pwyllgor weld cerdyn sgorio'r Gwasanaeth ar yr un pryd â'r cerdyn sgorio corfforaethol oherwydd ei fod yn rhoi mwy o gefndir i'r ffigyrau DPA.

Penderfynwyd nodi'r cerdyn sgorio corfforaethol a'r wybodaeth ynddo.

CAMAU GWEITHREDU'N CODI:

- **Y Cyfarwyddwr Cymuned i adrodd yn ôl i gyfarfod nesaf y Pwyllgor ar gamau sy'n cael eu cymryd i fynd i'r afael â meysydd gwasanaeth lle mae statws CAG yn goch.**
- **Y Cyfarwyddwr Cymuned i ddarparu cerdyn sgorio gwasanaeth ochr yn ochr â'r cerdyn sgorio corfforaethol i'r cyfarfod nesaf o'r Pwyllgor.**
- **Y Dadansoddydd Perfformiad (AW) i gysylltu gyda'r Rheolwr Rhaglen a Chynllunio Busnes ynglyn ag ymarferoldeb y gwasanaethau yn darparu mwy o wybodaeth gefndirol yn yr adran Nodiadau ar y sgôr gerdyn corfforaethol.**
- Cafwyd adroddiad gan y Pennaeth Gwasanaeth (Polisi) ar y sefyllfa yng nghyswllt Adroddiad Perfformiad 2012/13 i sylw'r Pwyllgor.

Dywedodd y Pennaeth Gwasanaeth (Polisi) wrth yr Aelodau am yr anghenion yng nghyswllt cyhoeddi Adolygiad Perfformiad Blynyddol erbyn diwedd mis Hydref bob blwyddyn gyda hynny'n darparu asesiad ôl-ddyddiol o berfformiad y flwyddyn gynt o ran cyflawni blaenoriaethau'r Cyngor yn 2012/13; mynd i'r afael ag adroddiadau gorchwylio ac archwilio; perfformiad yn erbyn mesurau a DPA cenedlaethol, a chytundebau canlyniad. Gwaith ar y gweill yw'r Adroddiad Adolygu Perfformiad ar hyn o bryd ac roedd yr adroddiad uchod yn rhoi diweddariad dros dro ar ei gynnwys a hefyd amserlen ar gyfer cynhyrchu, herio a chymeradwyo'r adroddiad adolygu.

Penderfynwyd nodi'r wybodaeth a gyflwynwyd.

DIM CAMAU GWEITHREDU PELLACH YN CODI

- Cafwyd adroddiad gan y Dirprwy Brif Weithredwr yn amlinellu'r trefniadau o amgylch cynllunio busnes Gwneud Gwahaniaeth a Phrosiect Ymgysylltu ynglŷn â'r Gyllideb yn ogystal â'r cynllun marchnata a chyfathrebu i gefnogi'r prosiect, i sylw'r Pwyllgor.

Rhoddodd y Pennaeth Gwasanaeth (Polisi) grynodedb i'r Aelodau o amcanion y prosiect a'i gynulleidfa darged. Dywedodd mai bwriad y teitl "Gwneud Gwahaniaeth" oedd cyfleu neges y prosiect ymgysylltu ac ymgynghori hwn sef gwneud gwahaniaeth yn y ffordd y mae Cyngor Sir Ynys Môn yn darparu ei wasanaethau a hefyd gwneud yr arbedion angenrheidiol yn y tymor byr. Gosodwyd amserlen ar gyfer hyn a lluniwyd holiadur a bydd y broses ymgysylltu ac ymgynghori ei hun yn cael ei chynnal gan ddefnyddio amrywiaeth o gyfryngau er mwyn apelio i'r gynulleidfa ehangaf bosibl.

Penderfynwyd nodi'r wybodaeth a gyflwynwyd.

DIM CAMAU GWEITHREDU PELLACH YN CODI

8 LLYTHYR BLYNYDDOL YR OMBUDSMON 2012/13 AR GYFER CYNGOR SIR YNYS MÔN

Cyflwynwyd i sylw'r Pwyllgor lythyr blynyddol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru 2012/13 i Gyngor Sir Ynys Môn.

Awgrymodd y Cadeirydd y dylid gohirio ystyried y Llythyr Blynyddol hyd gyfarfod nesaf y Pwyllgor gyda chais i'r Swyddog Gofal Cwsmer ddarparu adroddiad eglurhaol ar y cwynion y cyfeirir atynt a'u cyd-destun.

Penderfynwyd gohirio ystyried llythyr blynyddol yr Ombwdsmon hyd gyfarfod nesaf y Pwyllgor.

CAMAU GWEITHREDU'N CODI: Rheolwr Sgriwtini i gadarnhau'r trefniadau ar gyfer adrodd yn ôl i'r gyfarfod nesaf gyda'r Swyddog Gofal Cwsmer

9 MATERION ER GWYBODAETH - TREFNIADAU DIOGELU I OEDOLION SY'N AGORED I NIWED

- Cyflwynwyd adroddiad gan y Pennaeth Gwasanaeth (Gwasanaethau Oedolion) yn manylu ar weithgaredd diogelu oedolion am 2012/13 er gwybodaeth y Pwyllgor.

Dywedodd y Cadeirydd y byddai unrhyw sylwadau a fyddai gan yr Aelodau ar gynnwys yr adroddiad yn cael eu hanfon ymlaen i'r Cyfarwyddwr Cymuned.

Penderfynwyd nodi'r adroddiad

DIM CAMAU GWEITHREDU PELLACH YN CODI

- Cafwyd adroddiad gan y Prif Weithredwr yn cynnwys Adroddiad Monitro Blynyddol 2012/13 i'r Comisiynydd Iaith Gymraeg, er gwybodaeth i'r Pwyllgor.

Dywedodd y Rheolwr Polisi a Strategaeth wrth yr Aelodau bod yr adroddiad yn darparu trosolwg o iechyd y Cyngor fel corff corfforaethol yng nghyswllt yr Iaith Gymraeg. Roedd yr adroddiad wedi ei lunio dan benawdau sy'n cyfateb i anghenion trefniadau adrodd yn ôl Comisiynydd yr Iaith Gymraeg. Nododd y Swyddog y gall Aelodau'r Pwyllgor gyfeirio unrhyw faterion y maent hwy o'r farn sydd angen sylw i'r Grŵp Tasg Iaith, Grŵp yr oedd ei aelodaeth wedi ei adolygu yn dilyn yr etholiad lleol.

Penderfynwyd nodi'r adroddiad

DIM CAMAU GWEITHREDU PELLACH YN CODI

**Cynghorydd R.Meirion Jones
Cadeirydd**